

Spørgsmaal, der i saa høj Grad som det foreliggende berøre baade det borgerlige og det folkekirkelige Samfund, er det meget vanskeligt at naa en Løsning. Derfor er det min Overbevisning, at hvor meget man end bestræber sig for at faa disse atter og atter tilbagevendende Spørgsmaal løste, vil det hver Gang strande, fordi de nødvendige Forudsætninger for en tilfredsstillende Løsning ikke ere tilvejebragte.

Scharling: De Udtalelser, der fremkom fra de ærede Medlemmer for Kalundborg (Krabbe) og for Maribo Amts 5te Valgkreds (N. J. Larsen) falde paa saa mange Punkter sammen med de Indvendinger, jeg havde tænkt at gøre mod Forslaget, da jeg begærede Ordet, at jeg nu kan fatte mig nogenlunde kort. Jeg vil da begynde med at sige ligesom den ærede sidste Taler, at jeg ikke nærer nogen som helst Tvivl om de ærede to Forslagsstilleres gode Mening og redelige Hensigt. Jeg betoner dette, fordi man ikke skal se en Sigtelse derimod, naar jeg udtaler, at det forekommer mig, at dette Lovforslag sejler under falsk Flag. Det sejler under falsk Flag ved at fremtræde som Forslag til Lov om Afskaffelse af tvungen kirkelig Vielse her i Landet. Ethvert Lovforslag, der melder sig som en Frihedslov, der afskaffer en Tvang, har jo paa Forhaand Sympati for sig, men Spørgsmaalet bliver dog, om vedkommende Lovforslag selv efter sit virkelige Indhold er en Frihedslov, eller om det ikke maa siges, at det tværtimod vil indføre en Tvang, der paa sit Omraade gaar nok saa vidt som den, det angiver sig at ville afskaffe. Det er dette, som forekommer mig at være Tilfældet med dette Lovforslag. Men jeg kan overhovedet ikke erkende, at der her i Landet eksisterer tvungen kirkelig Vielse; i hvert Fald ikke anderledes, end at man saa ogsaa maa sige, at der den Dag i Dag eksisterer Daabstvang her i Landet. Det er jo nemlig givet, at ingen er tvungen til at modtage kirkelig Vielse undtagen de, der selv erklære sig for at være og ønske at være Medlemmer af Folkekirken. Det er ganske vist, at man kan være Medlem af det folkekirkelige Samfund, uagtet man ikke lader sine Børn døbe, men det er dog lige saa sikkert, at man ikke kan være Medlem af det folkekirkelige Samfund, undtagen man er døbt. Der kan lige saa godt siges at eksistere Daabstvang som Betingelse for at komme ind i det kirkelige Samfund. Paa samme Maade staar det for mig, at det er en given og

naturlig Sag, at Personer, der ønske at blive inden for det folkekirkelige Samfund, ogsaa maa ønske den kirkelige Vielse, eller rettere, jeg kan ikke forstaa, at nogen afgjort og positivt kan ønske at være fri for kirkelig Vielse ved Ægteskabs Indgaaelse og saa dog ønske at blive staaende inden for det folkekirkelige Samfund. Nej, dette Lovforslag sigter jo i Virkeligheden paa at indføre tvunget borgerligt Ægteskab. Forslag til Lov om Indførelse deraf vilde sikkert være Lovens rette Betegnelse, men dertil burde saa endnu føjes dette andet Led i og om Ophævelse af Folkekirken Medlemmers Ret til at kræve kirkelig Vielse, thi dette er jo egentlig Kernepunktet i Lovforslaget. Jeg har set og set med nogen Forundring, at dette Lovforslag har fundet Tilslutning og ret stærk Tilslutning fra Præsters Side. Jeg har set det med Forundring, men jeg tror paa den anden Side, at dette i Virkeligheden skyldes en mindre fuldstændig og korrekt Opfattelse af Lovforslaget fra deres Side, noget, der saa igen ganske vist skyldes selve Lovforslagets Affattelse. I saa Henseende kan jeg henholde mig til, hvad der alt er fremkommet derom. Jeg kan nemlig ikke se rettere, end at naar de paagældende klart saa for sig de Konsekvenser, som dette Lovforslag vilde føre til, kunde de ikke have nogen Grund til at glæde sig derover. Jeg ser meget godt, og det anerkender jeg, at det, der sigtes paa, for en væsentlig Del er at fritage samvittighedsfulde Præster for de Betyr, den Bekymring, eller hvad man nu vil kalde det, som de føle ved at skulle give Kirkens Velsignelse til Brudepar, der efter deres Mening ikke fortjene det, maaske heller ikke bryde sig om det, og navnlig er det jo givet og anerkendt, at mange Præster føle deres Samvittighed besværet over for fraskilte Personers fornyede Ægteskab. Jeg kan imidlertid ikke se, at det, her er foreslaaet, er Vejen til at hjælpe ud over dette. Spørgsmaalet om fraskiltes Vielse lader sig efter min Formening næppe løse ad anden Vej end den, at man paa den ene Side giver de fraskilte lovlig Adgang til at indgaa borgerligt Ægteskab i Overensstemmelse med Loven af 13de April 1851 og paa den anden Side fritager Præsterne fra Forpligtelsen til at vie dem. Om man vil gaa dertil, om man vil finde det rigtigt, skal jeg ikke udtale mig om i Øjeblikket, men jeg ser ikke, at man ad anden Vej kan komme til en virkelig Løsning af dette vanskelige Spørgsmaal. Jeg tror, det er